

Предговор към годишния доклад относно политиката в областта на конкуренцията за 2024 г.

от изпълнителния заместник-председател и комисар по въпросите на конкуренцията Тереса Рибера

Имам удоволствието да допринеса за пръв път към доклада за политиката в областта на конкуренцията с настоящия предговор. Тази ежегодна дейност е повод за равностойна и размисъл, по-специално в началото на нов мандат.

Изправени сме пред предизвикателството да изготвяме политики в период на огромна несигурност и нестабилност. Светът, който познаваме, изглежда се променя все повече с всеки изминал ден. В същото време незаконната агресивна война на Русия срещу Украйна навлезе в четвъртата си година и се отразява силно и на ЕС, особено поради използването на енергийните доставки като оръжие. В този контекст спешно трябва да се заемем с кризата в областта на климата и последиците от нея, с подобряването на нашата конкурентоспособност и с наложителното укрепване на устойчивостта.

За това са необходими решителни действия за изграждане на ориентирана към бъдещето икономика, която да е декарбонизирана, устойчива, справедлива и да създава качествени работни места. Европа, която е движеща сила за просперитета на своите граждани и предприятия и е конкурентоспособна на световната сцена.

ЕС се справя с предизвикателството. Европейската комисия представи Компаса за конкурентоспособността — мащабна инициатива, която осигурява стратегическа рамка, по която ще се ръководи бъдещата ѝ работа. Неразделна част от изпълнението на този компас е Пактът за чиста промишленост: амбициозен план за Европа, с който тя да преодолее изоставането в областта на иновациите, да задейства декарбонизацията и кръговостта с цел стимулиране на растежа, намаляване на прекомерните зависимости и повишаване на устойчивостта. Този план се основава на силните страни на Европа. Той ускорява прехода към устойчива, конкурентоспособна и приобщаваща икономика, като същевременно гарантира, че технологичните промени стимулират конкурентоспособността на нашата промишленост.

Политиката в областта на конкуренцията и правоприлагането допринасят за постигането на тези цели. Адаптирайки се към пазарните реалности, ние трябва да се придържаме към основните принципи на справедливост, откритост и ефективност. По този начин политиката в областта на конкуренцията и правоприлагането ще продължат да допринасят за по-доброто бъдеще на ЕС и неговите граждани за много години напред.

И както винаги, за да напредваме, трябва да работим въз основа на постигнатото дотук.

Под ръководството на изпълнителния заместник-председател Маргрете Вестергер Комисията постигна много през 2024 г. През тази година бяха отчетени съществени постижения във връзка с важни проекти от общеевропейски интерес (ВПОИ). Одобрихме първия ВПОИ в подкрепа на научните изследвания, иновациите и

ГДК 2024 — ПРЕДГОВОР — 1.4.2025 г.

първото промишлено внедряване на здравни продукти, както и на иновативните производствени процеси в областта на фармацевтичните продукти. Освен това одобрихме два ВПОИ съответно за водородна инфраструктура и водородна мобилност. Тези новаторски проекти ще улеснят постигането на значителен напредък в тези научноизследователски области и ще доведат до положителни странични ефекти за целия ЕС.

Значителни раздели от Временната рамка за кризи и преход бяха постепенно отменени през 2024 г., тъй като много от преките и непреките последици от действията на Русия намаляха, а икономиката на ЕС показва устойчивост срещу сътресенията, на които беше подложена. Комисията все пак прие 127 решения за държавна помощ, с които се одобряват национални мерки, за които 24 държави членки подадоха уведомление, по-специално в рамките на преходните раздели на рамката.

И в областта на антитръстовите правила и картелите Комисията бе продуктивна, като прие десет решения през 2024 г. Сред антитръстовите решения, които приехме, имаше знакови дела като *Mondelez*, *Vifor pharma*, *Teva Copaxone*, *Apple App Store Practices*, *Apple Pay* и *Meta Facebook Marketplace*.

Годината беше натоварена и поради контрола върху сливанията. Броят на уведомленията за сливания остана голям. Приехме 398 решения за сливане, като за 351 от тях това стана по опростената процедура. Осем придобивания бяха разрешени срещу поемането на ангажименти, а през 2024 г. нямаше забрани за придобивания.

През 2024 г. постигнахме значителен напредък в прилагането на Акта за цифровите пазари. Първите шест предприятия, определени за контролиращи достъпа, представиха своите доклади за спазването на Акта за цифровите пазари през март 2024 г., което доведе до официалното започване на разследвания срещу *Alphabet*, *Apple* и *Meta* поради неговото неспазване. По-късно през годината открихме две производства за установяване на неизпълнение на задължения срещу *Apple* и едно срещу *Meta*. Освен това определихме *Apple* за контролиращо достъпа предприятие във връзка с неговата операционна система *iPadOS*, използвана в *iPads*, а *Booking* като контролиращо достъпа предприятие за неговата посредническа онлайн услуга *Booking.com*.

През 2024 г. предприехме значителни стъпки по правоприлагане на Регламента за чуждестранните субсидии (РЧС), защитаващ единния пазар от нарушаващи конкуренцията субсидии, предоставяни от държави извън ЕС. През годината получихме 102 уведомления за концентрации и одобрихме една планирана концентрация, при условие че бъдат поети определени ангажименти. И накрая, като част от предварителен преглед в областта на оборудването за сигурност на летищата и пристанищата, извършихме първите си внезапни проверки по РЧС.

Цялата тази дейност беше съпътствана от непрекъснати усилия за оценка и актуализиране на правилата в областта на конкуренцията, рационализиране на нашите процедури и намаляване на регулаторната тежест за предприятията.

Ще продължим да работим по същия начин през 2025 г. и през целия мандат. Европа определя своя нов бизнес и обществен модел въз основа на върховенството на закона и се стреми да защитава конкуренцията в качеството ѝ на съществена част от изграждането на единен пазар, който да е чист, справедлив и конкурентоспособен.